Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

1998 йил 14 ноябрь, шанба

Сотувда эркин нархда
№ 226 (2007)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

АДОЛАТ ҲАР ИШДА ҲАМРОҲИМИЗ ВА ДАСТУРИМИЗ БЎЛСИН

Самарқанд ва Навоий вилоятлари халқ депутатлари кенгашларининг яқинда бўлиб ўтган навбатдан ташқари сессияларида муҳокама этилган масалалар кенг жамоатчиликда катта қизиқиш уйғотди. Шу муносабат билан Президент Ислом Каримовга Ўзбекистон телерадиокомпанияси раиси Абдусаид Кўчимов бир неча савол билан мурожаат қилди.

Йўлбошчимиз саволларга жавоб қайтарар экан, мазкур йиғилишларда кўтарилган муҳим маънавий-ахлоқий, сиёсий-ижтимоий муаммолар ҳақида батафсил фикр билдирди.

Қуйида шу суҳбат матни эълон қилинмоқда.

САВОЛ: Муҳтарам Ислом Абдуғаниевич, куни кеча Самарқанд ва Навоий вилоятлари халқ депутатлари кенгашларининг навбатдан ташқари сессиялари бўлиб ўтди. Жамоатчилигимиз бу анжуманларда муҳокама этилган масалалардан оммавий ахборот воситалари орқали етарлича маълумот олди, одамлар ўз муносабатларини ҳам билдирмоқдалар. Шу билан бирга, ҳар икки сессияда Сизнинг чиқишингизни кузатар эканмиз, айниқса “юрагимни бўшатишни истардим-у, майли...” деган сўзларингизни эшитганда, журналист сифатида ватандошларимизга яна айтмоқчи бўлган қатор фикрларингиз борлигини сезгандек бўлдим...

ЖАВОБ: Ҳақиқатан, халқимиз гувоҳ бўлганидек, ҳар икки сессия ҳам кескин, танқидий руҳда ўтди. Мазкур вилоятларнинг раҳбар доираларида вужудга келган носоғлом муҳит ҳақида аччиқ, аммо ҳаққоний сўзлар айтилди. Бундай номақбул одат тусига кириб қолаётган ачинарли ҳолатлар бугунги ҳаётимиздаги ижтимоий муҳитнинг бузилишига ва аҳолининг адолатга бўлган ишончининг йўқолишига сабаб бўлмоқда. Бу фикрлар аслида амал курсисидан кетаётган кимсалар учун эмас, шу вилоятларда яшаётган меҳнаткаш, адолатга ташна инсонлар, ҳаётга эндигина кириб келаётган ёшлар учун, миллатимиз, халқимизнинг эртанги куни ҳақида қайғуриб айтилди, десак, хато бўлмайди.

Шу йиғилишларда тилга олинган маънавий-ахлоқий, сиёсий-ижтимоий муаммоларнинг баъзи бир жиҳатларини қисқача изоҳлаб ўтиш зарур, деб ҳисоблайман. Чунки улар бизнинг бугунги ҳаётимиз, олға қараб қилаётган ҳаракатларимиз билан чамбарчас боғлиқ.

Умрим давомида орттирган озми-кўпми ҳаётий тажрибаларим асосида шундай хулосага келдимки, дунёда инсон иродасини синайдиган воситалар кўп. Аммо уларнинг бирортаси ҳам амал, лавозим, мансаб каби одамзотнинг кимлигини, унинг қиёфаси ва моҳиятини яққол очиб бера олмайди.

Шу хусусда кўп ўйлайман. Мансаб деганлари қандай сирли, бетизгин куч эканки, нега у манаман деган, ақлли-ҳушли, оқ-қорани таниган, туппа-тузук инсонларнинг эл-юрт, давлат ишониб топширган ваколатларни суиистеъмол қилишига, инсофини йўқотишига олиб келади, маҳаллийчилик, уруғ-аймоқчилик, порахўрлик, калондимоғлик каби иллатлар домига тортади? Бунинг сабаблари нимада? Бу ярамас иллат қаердан, қандай пайдо бўлади? Бу хунук, аянчли аҳволни қандай қилиб бартараф этиш, жамият танасига канадай ёпишган бу балодан қай тариқа халос бўлиш мумкин?

Бу касаллик илдизи хонлар, беклар, қозилар, мингбоши-ю юзбошилар ҳукм сурган олис замонларга бориб тақалади. Балки халқ эртакларидаги порахўр амалдорлар, Абдулла Қодирий тасвирлаган ришватга ботган хон мансабдорлари ёки бўлмаса Абдулла Қаҳҳорнинг машҳур “Ўғри” ҳикоясида қаламга олинган воқеалар фақатгина бадиий тўқима маҳсули эмасдир?..

Айни чоғда тарихимизнинг турли саҳифаларини кўздан кечирганда, халқимиз маънавияти билан боғлиқ шундай маълумотларга дуч келасизки, улар ҳалоллик, ҳаромдан ҳазар, таъмагирликдан нафратланиш, камтарлик, адолатпарварлик сингари туйғулар миллатимизга хос энг олижаноб фазилатлар эканидан далолат беради. “Бировнинг ҳақи”, “қиёмат қарз”, “пешона тери”, “молимардумхўр” деган сўзлар бунинг яққол ифодасидир.

Биргина мисол.

Маълумки, Бобур Мирзонинг отаси Умаршайх Мирзо темурий ҳукмдорлардан бири эди. Бобур ўз хотираларида отасининг нақадар адолатли ва ҳалол одам бўлганини кўрсатувчи шундай маълумотни келтириб ўтади. Қай бир йили Хитойдан Фарғонага келаётган минг кишилик карвон Ўш тоғларида қор кўчкини остида қолиб ҳалок бўлади. Умаршайх Мирзо дарҳол одамларини юбориб, карвоннинг юкларини назорат остига олдиради. Эгалари ҳалок бўлган шу молларни икки йилдан зиёд эҳтиётлаб сақлайди. Хуросон ва Самарқандга махсус одам юбориб, карвон эгаларининг меросхўрларини даракладиб топтиради ва уларни ўз мамлакатига чақиртириб, молларни тўлалигича қўлларига топширади.

Бундай мисолларни ўтмишдаги оддий одамлар ҳаётидан ҳам кўплаб келтириш мумкин. Худога минг шукурки, ҳозир ҳам ҳаётимизда шу эзгу тушунчалар барқарор ва устувор. Шунинг учун ҳам биз йўлимизда тўсиқ бўлиб турган, халқимизнинг, фуқароларимизнинг ҳақли равишда норозилиги ва қаҳр-ғазабига сабаб бўлаётган баъзи бемаъни ишларни таг-томири билан йўқотиш ҳақида очиқ, ошкора гапиряпмиз.

Чунки замонавий дунёқарашимиз, маънавий тамойилларимиз, урф-одатларимиз, кўникмаларимиз янгича асосда шаклланаётган ва шубҳасиз эртанги авлод таълим-тарбиясига асос бўладиган ижтимоий-ахлоқий қарашларимиз вужудга келаётган бугунги ҳал қилувчи паллада бу нарса Президент сифатида мен учун ҳам, бутун халқимиз учун ҳам ниҳоятда муҳимдир.

Дунёнинг кўп-кўп мамлакатлари, жаҳон халқларининг ҳаёти, тарихи, иқтисоди, сиёсати, фалсафаси, маданияти шуни кўрсатадики, ёвузликнинг, жумладан порахўрлик, ўғрилик, товламачиликнинг миллати, насл-насаби йўқ. Бу офат башарият бошига битган шундай ашаддий балоки, унинг салбий оқибатларини оламдаги жуда кўп давлатлар, юксак тараққий топган мамлакатлар ҳам ўз ўтмиши, бугунги ҳаётида кўриб-сезиб турибди.

Биз озодликка эришган илк кунимиздан бошлаб, ўз миллий давлатчилигимизни тиклашга киришган дастлабки пайтданоқ ният ва муддаоларимизни бутун дунёга очиқ-ойдин маълум қилганмиз: мақсадимиз аниқ — Ўзбекистонда ҳуқуқий демократик давлат қуриш. Инсоннинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, унинг орзу-умидларини рўёбга чиқариш учун шароит яратиш — бош вазифамиз. Бу жамиятда **халқ ҳукмдорларга эмас, ҳукмдорлар халққа хизмат қилиши** — асосий қоида.

Биз ана шу тамойил ва йўл-йўриқларни ҳаётимизнинг мазмун-мундарижасига айлантириш учун интиляпмиз. Энг муҳим гап шуки, бошлаган барча ислоҳотларимизнинг пировард мақсади битта — **адолатли жамият барпо этиш.**

“Адолат” сўзи минг йиллар давомида инсонга ҳамроҳ бўлиб келган. Асрлар давомида кишилар адолат учун курашган, мислсиз қурбонлар берган.

Адолат ҳақида жуда чиройли гапириш мумкин. Адолат ҳақида жуда узоқ гапириш мумкин. Аммо гап чиройли ва узоқ гапиришда эмас, балки ҳаётда адолатни ўрната олишда.

Айниқса, раҳбар адолати, элу юртга етакчилик қилишдек оғир масъулиятни бўйнига олган одамнинг адолати бугунги кунда беқиёс аҳамиятга эга. Авваллари ҳам кўп бор айтган бир фикримни яна такрорламоқчиман: **халқ очликка, йўқчиликка, ҳамма нарсага чидаши мумкин, аммо адолатсизликка чидай олмайди.**

Одил ҳукмдор, адолатли раҳбар ғояси Форобийдан тортиб Алишер Навоийгача ва яна бошқа кўп-кўп мутафаккирларимизнинг улуғ маънавий идеали бўлиб келган. Шарқда қадимдан жуда машҳур бўлган “Сиёсатнома” деган асарда подшоҳ, ҳоким, амир ва беклар, қозию қуззотнинг, замонавий тил билан айтганда, раҳбарнинг бош вазифаси **“қўю қўзиларни бўрилардан муҳофаза қилиб, ҳаром қўлларни кесиб, ер юзини ёмонлик қилувчилардан тозалаш, жаҳонни адолат ва осойишталик билан обод қилишдан иборат”**, деб кўрсатилган.

Ҳар сафар шу каби ҳикматли фикрларни ўқиганимда чуқур ўйга толаман. Қани эди, шу сўзлар ҳар бир раҳбарнинг, амал курсисида ўтирган катта-кичик мансабдорларнинг иймон-эътиқодига айланса, деб орзу қиламан.

САВОЛ: Фикрингизни бўлганим учун узр. Сиз доимо эзгу орзу-ниятлар билан яшаш, ҳаракат қилиш деган тушунчаларни иймон, эътиқод, охират каби тушунчалар билан ёнма-ён қўйиб мушоҳада юритасиз. Бунда қандай маъно бор?

ЖАВОБ: Гапингизни тушундим. Лекин мен саволингизга жавобни саволдан бошласам. Ота-боболаримиздан қолган мана шундай доно ўгитлар, Қуръони Карим, Ҳадислар нима учун хизмат қилиши керак? Ахир улар бизга, эй банда, сен — одамсан, сени Оллоҳ таоло инсон қилиб яратган, шунга муносиб бўл, юриш-туришинг, хатти-ҳаракатинг, ҳаётинг инсонлик шаънига, инсонлик номига яраша бўлсин, деган фикрни англатиш учун керак эмасми?

Менинг комил ишончим шундан иборатки, дунёда **адолат қонуни** мавжуд эканини ҳеч ким инкор этолмайди. Эртами-кечми ҳар бир инсон ана шу қонун олдида жавоб бериши муқаррар. Буни асло унутмаслик керак. Қолаверса, одам ўз қилган гуноҳлари, қилмишлари учун замон қонунлари берадиган жазодан қочиши мумкин, аммо охиратда қаерга қочасан?

Агар одам охиратдан қўрқса, одам бўлиб яшашга интилади, одамийлиги ортади. Акс ҳолда, унинг ҳайвондан деярли фарқи қолмайди.

Биз янги озод жамият, ҳуқуқий давлат қуришни ўз олдимизга мақсад қилиб қўйган эканмиз, **адолат тамойилини** устувор принцип сифатида эътироф этамиз. Ва ҳеч қандай куч бизни бу йўлдан ортга қайтаролмайди. Самарқанд ва Навоий вилояти сессияларида айтилган фикрлар бунинг яна бир бор тасдиғидир.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ БАЁНОТИ

Тожикистон парламентининг сессиясида Президент И. Раҳмоновнинг Ўзбекистон Республикаси гўёки Тожикистоннинг ички ишларига аралашди ва Ленинобод вилоятида М. Худойбердиев раҳбарлигидаги исённи қўллаб-қувватлади, деб очиқдан-очиқ, ўйламасдан ва асоссиз айб қўйиб сўзлаган нутқи Ўзбекистон ҳукумати ва жамоатчилигини чуқур таажжубга солмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги шу йил 4 ноябрда Тожикистоннинг Ленинобод вилоятида жорий йил ноябрь ойи бошларида юз берган воқеаларга муносабатини расмий равишда билдирган эди.

Бу баёнотда, шунингдек, Тошкентда шу йил 11 ноябрда барча хорижий мухбирлар иштирокида ўтказилган матбуот анжуманида ҳам Тожикистоннинг Ленинобод вилоятида содир бўлган воқеаларга аниқ ва равшан баҳо берилди. Бу исённи бостиришда Ўзбекистон томонидан кўрсатилган ёрдам ва кўмак ҳақида ҳам таъкидлаб ўтилган эди.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги қўшни Тожикистондаги ҳар қандай қуролли чиқишларни тор доирадаги ғаразли, гуруҳбозлик манфаатларини кўзлаган, тинчлик жараёнига қарши чиқаётган кучларнинг ҳаракати, деб ҳисоблаш лозимлигини яна бир бор таъкидлаш ваколатини олган. Тинчлик жараёнининг ўрнини босадиган бошқа йўл йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Исёнчилар Тожикистон ҳудудига гўёки Ўзбекистон ҳудудидан ўтгани хусусидаги бўҳтонлар мутлақо асоссиздир. Ўзбекистон Тожикистоннинг энг яқин қўшниси сифатида бу мамлакатда тинчлик ва барқарорлик ҳукм суришидан ҳаммадан кўпроқ манфаатдордир.

Ўзбекистоннинг бу нуқтаи назари қатъий бўлиб, Тожикистон Президенти И.Раҳмоновнинг эҳтиросларга берилиб, ўйламай айтган гапларига қарамай, Ўзбекистон ҳукумати ўз нуқтаи назаридан чекинмайди.

Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари Тожикистоннинг тегишли хизматларига Ўзбекистон ҳудудида ва чегарада қидирув тадбирларини ўтказиш ва ўз раҳбарияти баёнотининг асоссиз эканига яна бир бор ишонч ҳосил қилиши учун барча имкониятларни яратишга тайёрдир.

Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлиги Тожикистон раҳбариятининг баёнотини жиддий мушкулликларга ва энг аввало Тожикистон ҳудудида миллатлараро қарама-қаршиликка олиб борадиган, ўйламай қилинган саъй-ҳаракат, деб баҳолайди.

Халқаро жамоатчилик, аввало БМТнинг Тожикистондаги кузатувчилари миссияси давлатлараро муносабатлар меъёрларига зид келадиган бундай баёнотни муносиб баҳолашига аминмиз.

Тошкент, 1998 йил 13 ноябрь.

ТИББИЁТ ТИЗИМИДА ИСЛОҲОТ ЗАРУР

Тошкентда шаҳар ва пойтахт вилояти ҳокимлари ўринбосарлари, соғлиқни сақлаш вазирлиги раҳбарлари, туман ҳокимлари, тиббиёт ва илмий текшириш институтлари олимларининг иштирокида Республика соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш давлат дастури тўғрисидаги масалага бағишланган йиғилиш бўлди.

Йиғилишни Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов бошқарди.

Кун тартибидаги масала юзасидан соғлиқни сақлаш вазири Ш. Каримов маъруза қилди.

Мамлакатимизда тиббиётни ривожлантиришга катта эътибор берилаётгани, Президентимизнинг ташаббуси билан ишлаб чиқилган Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш тизимини 1998-2005 йилларда ислоҳ қилишнинг давлат дастури бунинг ёрқин далили экани йиғилишда алоҳида таъкидланди. Дастурда тиббий хизмат кўрсатиш сифати ва самарадорлигини ошириш, мазкур соҳани бошқариш, молиялаштиришни такомиллаштириш, жумладан, хусусий ва нодавлат секторларни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларнинг бутун бир мажмуи белгилаб берилган.

Йиғилишда сўзга чиққан Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бош бошқармаси бошлиғи М.Зиёева, педиатрия тиббиёт институти ректори Д. Асадов, Янгийўл ҳудудий тиббиёт бирлашмаси бош шифокори Н. Абдуллаев ва бошқалар Дастурни изчил амалга ошириш борасида соҳа ходимлари олдида турган вазифаларга тўхталдилар.

* * *

Қашқадарё вилояти фаолларининг Қарши шаҳрида бўлиб ўтган йиғилишида ҳам ана шу масала муҳокама этилди. Унда вилоят ҳокими Ш. Бегматов қатнашди.

(ЎзА).

ОНА ЮРТ КЎЗГУСИ

«Халқ сўзи» ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ДОЛЗАРБ МАСАЛАГА БАҒИШЛАНДИ

Бухоро вилоят ҳокимлигида оммавий ахборот воситалари тўғрисидаги қонунларнинг ижроси, маҳаллий газеталарда эълон қилинаётган мақола ва хабарлар, телевидение ва радио эшиттиришлари мазмуни ва савиясини ошириш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлди.

Унда Олий Мажлис Матбуот ва ахборот қўмитаси раиси Ў. Ҳошимов ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар юртбошимизнинг Самарқанд ва Навоий вилоятлари халқ депутатлари Кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларида сўзлаган нутқларида матбуот олдига қўйган вазифаларга, маҳаллий журналистлар фаолиятини яхшилаш масалаларига тўхталдилар.

АЛПОМИШ ЎЙИНЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

“Алпомиш” достонининг юбилейини нишонлаш муносабати билан республикамизда ҳар икки йилда бир марта “Алпомиш” ўйинлари фестивалини ўтказиш тадбири белгиланган эди. Яқинда Алпомиш ватани — Сурхон воҳасининг маркази Термизда шу мусобақанинг якуний босқичи бўлиб ўтди. Унда вилоятлардаги саралаш босқичларининг ғолиблари бўлган спортчилар майдонга тушдилар.

Бухороча курашда сурхондарёлик полвон Т. Муҳаммадиев, фарғонача курашда наманганлик Б. Бозоров, тош кўтариш мусобақаларида сурхондарёлик Б. Қорабоев, билак кучи курашида тошкентлик Б. Очиловлар ғолибларнинг ғолиби бўлдилар. Спортнинг шу турида хотин-қизлардан андижонлик С. Ҳабибуллаева ҳам ғалаба қучди. Фестивалда бошқа турдаги спорт мусобақалари ҳам бўлаяпти.

Ғолиблар фестивалнинг қимматбаҳо мукофотлари билан тақдирланди.

КОГОНЛИКЛАР МАРРАГА ЕТДИ

Когон тумани деҳқонлари қабул пунктларига 22 минг 800 тоннадан зиёд “оқ олтин” топшириб, пахта тайёрлаш режасини бажарди. Ҳар гектар ердан ўртача 27 центнердан ҳосил олинди. Бу ғалабага “Бухоро”, Нақшбанд номли, “Ўзбекистон”, “Нурафшон”, “Когон”, “Зарафшон” жамоа хўжаликлари миришкорлари муносиб ҳисса қўшди.

Пахта йиғим-терими давом этмоқда..

ҚИШЛОҚДА БАЙРАМЛАР

Зарбдор туманидаги “Бахт” қишлоғи чўлқуварларига бахт кулиб боқди. Олтин куз кунларининг бирида улар учта қўшалоқ байрамни бирга нишонладилар. Пахтакорлар давлатимизга ярим минг тонна ҳосил топшириб, йиллик режани бажаришди. “Жиззахчўлқурилиш” ҳудудий бирлашмасининг кўчма механизациялашган жамланмаси қурувчилари эса аҳолига лойиҳа харажати 14 миллион сўмлик муҳташам врачлик пунктини совға қилишди. Яна шу куни ўн икки хонадонда “зангори олов” ёнди. Бу йилги даромад ҳисобидан хўжалик қўрғонини тўлиқ газлаштириш режага киритилган.

ШОЛИ МЎЛ БЎЛДИ

Бу йил Оролбўйи аҳолиси учун баракали келди. Чорак аср мобайнида илк бор денгизга сув қуйила бошланди. Бу эса Мўйноқ туманида янги соҳа — шоличиликни йўлга қўйиш имконини берди. Шоликорлар қабул пунктларига 300 тонна дон топшириб, режани бажарди. Яна 100 тонна шоли топширишга аҳд қилинди.

ХАРИДОРГИР МАҲСУЛОТЛАР

Қўқондаги «Электромаш» акционерлик жамиятида мижозлар эҳтиёжи ҳисобга олиниб, дазмол ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Унинг баҳоси хорижникидан анча арзон. Ҳозир ҳар ойда 1500 донага яқин шундай маҳсулот тайёрланаётир.

Буюртмачилар талаби асосида бу ерда бошқа турдаги электротехника маҳсулотлари, кенг истеъмол моллари, шунингдек, техника воситалари учун фильтрлар ҳам тайёрланмоқда. 20 мингдан зиёд сифатли фильтр эса буюртмачиларга жўнатилди. Яқинда корхона маъмурияти Асакадаги «ЎзДЭУавто» қўшма корхонаси билан шартнома имзолади. Шунга кўра «Нексия», «Тико», «Дамас» автомобиллари учун корпус ҳамда махсус мосламалар ишлаб чиқарилиб, ойига 1,5-2 миллион сўмлик маҳсулот етказиб берилмоқда.

ЁШ ЎЛКАШУНОСЛАР БУЮК ИПАК ЙЎЛИДА

“Карвон — 98” кўрик-танловининг ғолиблари — ёш тошкентликлар Андижон вилоятининг шаҳарлари ва туманларида бўлдилар. Ўқувчиларнинг Фарғона водийсидан ўтган Буюк Ипак йўли бўйлаб илмий-билиш экспедицияси мактаб таътили пайтида уюштирилди.

Экспедиция Наманган вилоятининг тарихий жойларида бўлган эди. Андижонда эса болалар вилоят маркази, Шаҳрихон тумани, маҳаллий халқ усталарининг ишлари билан танишдилар. Шу куни улар яқинда юртдошимиз Аҳмад ал-Фарғонийнинг 1200 йиллик юбилейи тантанали нишонланган Фарғона вилоятига, Қувага отландилар. Мактаб ўқувчилари шу кунларда яна ҳам яшариб кетган қадимий Шаҳристонда бўлиб, ўзбек халқининг буюк фарзанди ёдгорлигига гуллар қўйдилар.

АДОЛАТ ҲАР ИШДА ҲАМРОҲИМИЗ ВА ДАСТУРИМИЗ БЎЛСИН

(Давоми. Боши 1-бетда).

САВОЛ: Сизнинг шу йиғилишлардаги маърузаларингиз, ҳозирги гапларингизни эшитганда табиий бир савол туғилади. Йўлимиз тайин, тараққиёт дастуримиз аниқ бўлса, нима учун ҳаётимизда инсон табиатига тўғри келмайдиган ана шундай номаъқул, эски асоратлар ҳанузгача учраб турибди?

ЖАВОБ: Биз бугун афсус-надомат билан фикр юритиб, бартараф этиш чораларини излаётган нохуш ҳолатни вужудга келтирувчи асосий сабаб шундан иборатки, кўп ҳолларда давлат ходими, давлат хизматчиси, яъни давлат ваколатидан фойдаланадиган амалдор шу ваколатни суиистеъмол қилишга интилади. Нима учун? Чунки мансабдорни ўз хизмат вазифасини суиистеъмол қилиши учун қутқу соладиган омиллар кўп. Чунки унинг қўлида ваколат бор, куч бор. Ана шундай ҳолда нопок ходим давлатни ниқоб қилиб, моддий бойликларни тақсимлаш, ишлаб чиқариш соҳасига қўшилиш, кадрлар масаласини ҳал этиш каби нозик масалаларга аралаша бошлайди. Бундай муҳим масалаларда давлатнинг таъсири ва амалдорларнинг роли қанчалик кўп бўлса, у шунчалик аянчли оқибатларга олиб келиши мумкин.

Бу фикрни кўплаб давлатлар тажрибасида ҳам, тарихий фактлар мисолида ҳам исботлаб бериш мумкин. Ҳар бир давлат тарихида янги ижтимоий сифат ҳолатига ўтиш, афсуски, коррупция ва жиноятчилик каби жирканч ҳодиса билан бирга юз берган.

Бугун биз бошимиздан мураккаб бир давр — яъни ўтиш даврини кечираётганда, эски маъмурий-буйруқбозлик, мансабдорларнинг чексиз ҳукмронлиги замонидан янги озод жамият, эркин иқтисод, демократик тузум сари қадам қўяётган бир пайтда бундай қусурларнинг юзага қалқиб чиқиши ҳам табиий бир ҳол. Янада соддароқ айтганда, эски тизим қонунлари ўз кучини йўқотиб, янги тизим, янгича ҳаёт кечириш, ишлаб чиқаришни, ижтимоий турмуш соҳаларини бошқаришнинг янги қонунлари ҳали тўла кучга кирмагани, энг муҳими, одамларимизнинг тафаккурида ўзгаришлар жуда секинлик билан рўй бераётгани, уларнинг янги тизим қоидаларини қийинчилик билан идрок этаётгани ва қабул қилаётгани ҳам шу каби салбий ҳолатларни кучайтирмоқда.

Бу вазиятдан чиқиш, вужудга келган аҳволни бартараф қилиш, ҳар қайси жамоа ва минтақада соғлом ижтимоий муҳит ташкил этиш борасида турли хил фикрлар билдириш мумкин. Баъзилар, ҳуқуқ-тартибот ташкилотлари, маъмурий идораларнинг кучини ошириш керак, дейиши мумкин. Яъни, текширувчилар сонини кўпайтириш, керак бўлса, ҳар бир мансабдорнинг ёнига биттадан назоратчи қўйиш зарур, дегувчилар ҳам йўқ эмас.

Аммо воқелик, кундалик ҳаёт шуни кўрсатмоқдаки, текширувчилар устидан текширувчилар қўйган билан порахўрлик иллати камаймайди, аксинча, баттар авж олади. Қолаверса, биз бундай даврларни бошдан кечирганмиз. Бир эсланг, шўро замонида қанчадан-қанча текширувчи идоралар бор эди: давлат контроли, халқ контроли, уларнинг устидан текширадиган партия контроли. Жойларда, шаҳар-туманларда уларнинг ажириқдек тармоқлаб кетган яна кўпдан-кўп бўлимлари мавжуд эди. Бундан ташқари, райком бюролари, милиция, прокуратура, КГБ, ОБХСС...

Мана шундай тоталитар назорат муҳитида ҳам зўравонлар ўз билганидан қолмаган, порахўрлар ўз қилмишини давом эттираверган. Бундай иллатлар, айниқса, коммунист мансабдорлар орасида ўта кетган даражада авж олган эди.

Биз бугун турли хил назоратчилар, текширувчилар, терговчилар ва шунга ўхшаганларнинг сонини қанча кўпайтирсак, ишончим комилки, порахўрлик баттар авжига чиқади.

САВОЛ: Бундай ҳолатларнинг олдини оладиган, уларнинг давлат ва жамият манфаатларига етказадиган зарарли таъсирини бартараф этадиган восита борми? Бу масалада бизнинг йўлимиз қандай бўлиши керак?

ЖАВОБ: Менинг назаримда, бу муаммонинг ечими қуйидагилардан иборат.

Энг аввало, бизнинг онгу тафаккуримизга, маънавиятимизга кишан бўлиб турган эски асоратлардан холи бўлган, замоннинг илғор талабларига жавоб берадиган ғайрат-шижоатли, мард, инсоф-диёнатли ёшларимизнинг ҳал қилувчи вазифаларга келиши учун йўлни кенг очиб бериш керак.

Иккинчидан, ижтимоий ҳаётда демократия талаблари ва тамойилларини тўла қарор топтириш, давлат ва давлат идоралари ишини демократик принциплар асосида ташкил этиш. Бунда бутун дунё тажрибасида ўзини оқлаган усул — ҳокимиятни қонун чиқарувчи, ижроия ва суд ҳокимиятидан иборат мустақил уч тизимга тақсимлаш ишини амалда рўёбга чиқариш зарур. Жойларда ҳам ҳар қайси бўғинда шу тақсимот оғишмай жорий этилмоғи шарт. Бу уч тизим бир-бирининг ишига аралашмасдан, бир-бирини назорат қилган ҳолда фаолият олиб боришига эришиш лозим.

Маълумки, ҳар қандай жамиятда ҳам демократия қай даражада эканлигини белгиловчи камида учта мезон бор. Булар — **халқнинг қарорлар қабул қилиш жараёнларидан қанчалик хабардорлиги, ҳукумат қарорлари халқ томонидан қанчалик назорат қилиниши, оддий фуқароларнинг давлатни бошқаришда қанчалик иштирок этишидир.**

Мана шу принциплар ҳаётимиздан мустаҳкам ўрин олган тақдирдагина ҳар хил суиистеъмолликларга қарши самарали ва изчил кураш олиб бориш мумкин.

Бугун биз тўқнаш келган вазиятни тубдан ўзгартиришнинг **яна бир муҳим шарти - бу мулк масаласини ҳал қилишдир.** Яъни мулк ўз эгасини топиши даркор. Ҳаётимизда ва ишлаб чиқаришда хусусий мулк бошқа мулк шакллари — давлат мулки, жамоа мулки, акциядорлик мулки ва ҳоказолар орасида асосий устувор ўринни эгаллаши керак. Қачонки, шу мақсадни тўла амалга ошира олсак, давлат мулки ҳисобидан ўғирлик, талон-тарож қилиш, ундан нопок йўлда фойдаланиб меҳнатсиз даромад орттириш каби бемаъни ишларга чек қўйиш мумкин бўлади. Аминманки, ҳеч ким ҳеч қачон ўз мулкини ўғирламайди ёки ўз мулкига хиёнат қилмайди. Бу — ақлга сиғмайдиган ҳодисадир.

Хусусий мулкдор устидан назоратчининг ҳам кераги йўқ. Чунки бош назоратчи — унинг ўзи. Қонун асосида ишласа бас, ўз вақтида солиғини тўлаб борса, бўлди. Қанча даромад топса, топаверсин.

Муаммонинг **тўртинчи ечими** шундан иборатки, биз жамиятимизда ҳақиқий маънодаги кўп партиявийлик муҳитини тезроқ шакллантиришимиз зарур. Чунки партиялар, турли хил нодавлат ташкилотлар дегани — бу жамоатчилик дегани. Демак, кенг жамоатчиликнинг ижтимоий ҳаётдаги таъсирини, ўрни ва ваколатини, ҳуқуқини кучайтириш, унинг чинакам мустақиллигини таъминлаш лозим.

"Тафаккур" журналида эълон қилинган суҳбатда билдирилган "Кучли давлатдан — кучли жамият сари" деган фикримнинг моҳияти ҳам аслида шу.

Биз адолатли, демократик жамият қурмоқчи эканмиз, бир ҳақиқатни асло ёддан чиқармайлик: **тепадан туриб, махсус фармон ёки декрет билан жамиятда адолат ва демократияни ўрнатиб бўлмайди. Бу барчанинг бирдек иштироки, биринчи навбатда пешқадам зиёлиларимиз, турли сиёсий партиялар, жамоат ташкилотлари намояндаларининг, масъул хизматчиларимизнинг ғайрати, жасорати, ақл-заковати билан рўёбга чиқадиган мураккаб ишдир.**

Бу борадаги энг муҳим ва оғир масалалардан бири шуки, демократик тамойилларни жорий этишда асрлар синовидан ўтган, бугунги ҳаётимиз талабларига хизмат қиладиган, танлаб-саралаб олинган миллий қадриятлар ва умумбашарий тажрибаларни табиий равишда уйғунлаштира олишимиз лозим.

Масаланинг **яна бир ечими** фикр эркинлиги, сўз эркинлиги билан боғлиқ. Жамият аъзолари ўз фикрини эркин ифода эта билиши, сўз эркинлигини ҳимоя қилиш, шу ҳуқуқларнинг амалда таъминланиши учун кафолат яратиш — бизнинг бугунги энг муҳим вазифамиз бўлиши лозим. Одамларнинг эркин фикрини ифода этувчи оммавий ахборот воситалари жамиятда ўзининг мустаҳкам ўрни ва мавқеини эгаллаши даркор.

Яна такрор айтаман: агар жамият назоратини ташкил этолмасак, яъни жойларда давлат идоралари устидан жамоатчиликнинг назоратини ўрнатишга эришолмасак, бундай нохуш ҳолатларни таг-томири билан тугатишнинг имкони бўлмайди. Бу касаллик, бу балога қарши курашишнинг бундан бошқа йўли йўқ.

Бунга эришиш учун эса аввало жамоатчилик вакилларининг сиёсий, ижтимоий савиясини ўстириш керак. Ҳар бир фуқаро, ҳар бир инсон ўз ҳақ-ҳуқуқини яхши билиши ва уни ҳимоя қила олиши зарур. **Одамларни ҳуқуқий маданият, ҳуқуқий онг, ҳуқуқий билимлар билан қуроллантириш** асосий вазифалардан бири бўлиши шарт. Токи жамиятнинг ҳар қайси аъзоси ўз ҳуқуқи, ўз бурчи ва масъулиятини пухта билмас экан, уни ҳаётий эҳтиёж сифатида англамас экан, бизнинг ислоҳот, янгиланиш ҳақидаги барча сўзларимиз, саъй-ҳаракатларимиз бесамар кетаверади.

Бугун одамларнинг дунёқараши, онгу тафаккурини ўзгартириш мана шу масала билан чамбарчас боғлиқ бўлиб қолди.

Самарқанд ва Навоийда бўлиб ўтган сессияларда кўтарилган масалалар муҳокамаси мен учун нақадар оғир кечганини, юрагимга нақадар қаттиқ ботганини яшириб ўтирмайман.

Шу йиғилишларда ҳозир бўлган депутатлар ва иштирокчилар олдида сўзлаганда мен миллионлаб одамларимиз, бутун заҳматкаш халқимизни кўз олдимга келтириб, хаёлимда уларни тасаввур этиб гапирганимни яна бир бор таъкидлаб ўтмоқчиман. Чунки, доно, меҳнаткаш, сабр-тоқатли халқимиз оқ билан қорани ажрата олиш фазилатига эга, энг муҳими, унга тўғри йўл кўрсатилса, адолат тарозиси одил ва маҳкам тутилса, ҳар қандай синовдан ёруғ юз билан ўта олиши муқаррар.

Оддий бир фермер, шифокор, ўқитувчи ёбўлмаса, Нуротанинг чекка бир қишлоғи вакилисининг мамлакат Президентига ишонч, ҳурмат билдириш билан бир қаторда минбарга чиқиб ўз фикрини эркин, дадил ифода этиши мени қувонтирди. Ана шундай дамларда умрим, борлиғим мазмуни бўлган — озод, демократик, фаровон жамият қуриш йўлидаги ҳаракатларим мева бераётганидан, тобора оммалашаётганидан, юртимизнинг энг олис жойларида ҳам ўз тарафдорларини топаётганидан кўнглим таскин топди. Шундай одамлар, шундай халқимиз бор экан, улар билан ҳар қандай қийинчиликларни, ҳар қандай тўсиқларни енгиб ўтиш мумкинлигини ҳис этиб, кучимга куч қўшилди.

Очиқ айтиш керакки, рўй берган бу жирканч ишларнинг сабабларидан бири — маънавият, таълим-тарбия соҳасида олиб бораётган ишларимизнинг ҳали талаб даражасида эмаслиги билан боғлиқ. Қатъий ишонч билан айтиш лозимки, **маънавий бойлик — моддий бойликдан минг бор устун.** Шу боис биз таълим-тарбия масаласига давлат сиёсатининг устувор йўналиши сифатида ёндашмоқдамиз. Кадрлар тайёрлаш ҳақида қабул қилинган Миллий дастур ҳам моҳият эътибори билан шу мақсадни амалга оширишга қаратилган.

Бизнинг энг катта ишончимиз, мадад-таянчимиз — бу ўсиб келаётган ёш авлодимиздир. Такроран айтаманки, мен ўзимнинг тақдиримни ҳам, мамлакатимиз ва мустақиллигимиз тақдири ва келажагини ҳам ана шу ёшлар қиёфасида, уларнинг пок қалби, эркин тафаккури, мустаҳкам иродаси ва дунёқарашида кўраман.

Кўриниб турибдики, бизнинг мақсад-вазифаларимиз, асло кечиктириб бўлмайдиган ишларимиз ниҳоятда кўп. Уларни амалга ошириш учун бутун халқимиз, жамоатчиликнинг куч ва саъй-ҳаракатларини бирлаштириш зарур.

Биринчи галда соғлом фикрловчи, шу азиз Ватан қисматини ўз шахсий қисмати деб биладиган, мамлакатнинг эртаси учун бор масъулиятни зиммасига олишга қодир, жафокаш халқимиз учун, демократия ва адолат учун ўзини бахшида этадиган, фидойи, изланувчи ёш авлоднинг бошини қовуштириш, унинг мақсад ва интилишларига қанот бериш зарур.

Агар биз замон билан ҳамнафас яшамоқчи бўлсак, дунёдаги бошқа халқлар, бошқа миллатлардан кам бўлмасликни, аксинча, улар билан тенг, эркин, ҳамкор бўлиб умр кечиришни истасак, фарзандларимизнинг бахту камолини кўрмоқчи бўлсак, ҳаётимизда адолат, фаровонлик, маънавий собитлик қарор топишини хоҳласак, йўлимизда дуч келиб, улуғ ва эзгу ишларимизга халал бераётган турли иллатлардан халос бўлишимиз, уларга қарши қатъият, саботматонат, жасорат билан биргаликда кураш олиб боришимиз шарт.

Биз орзу қилаётган фаровон, озод ва обод ҳаётга эришишнинг асосий шарти шуки, унинг қонун-қоидаларига, талабларига бўйсуниб, риоя қилиб яшаш керак. Акс ҳолда умуминсоний тараққиётнинг катта йўлидан четга чиқиб, яна ўша оғир муаммолар гирдобида қолиб кетиш хавфи бор.

Нақадар аччиқ бўлмасин, бу — ҳаёт. Бу — ҳақиқат.

Бугун замон барчамиздан мана шу саволларга жавоб кутмоқда. Буни ҳаммамиз теран англашимиз ва унга муносиб жавоб беришимиз керак.

Олмалиқ шаҳрида «Ол Паст Осиё» полипропилендан қоп тайёрлайдиган хусусий корхона фаолият кўрсата бошлади.

Айни пайтда бу ерда 80 нафар ишчи-хизматчи меҳнат қилаётган бўлса, шулардан 80 фоизи аёллардир. Корхона йил давомида 4 миллион дона 40-50 килограммли қоп тайёрлаш қувватига эга.

СУРАТЛАРДА: иш жараёнидан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

МАХСУС КОМИССИЯ ТУЗИЛДИ

Шу кунларда барча жамоаларда Президент Фармони ҳамда Самарқанд ва Навоий вилоятларида бўлиб ўтган халқ депутатларининг навбатдан ташқари сессияларидан келиб чиқадиган вазифалар кенг ўрганиляпти ва уларга жамоа аъзоларининг муносабатлари билдирилмоқда.

Яқинда Самарқанд кооператив институти жамоатчилиги йиғилишида Президент Фармони ва у билан боғлиқ бўлган материалларга ўз муносабатини билдирди.

Институт жамоаси тўй-маъракаларни замон талабларига асосан ўтказиш бўйича махсус комиссия таркибини тасдиқлади. Институт зиёлиларига ўзлари истиқомат қиладиган маҳалла ва гузарларда мазкур Фармоннинг мазмуни ва ундан келиб чиқадиган ғояларни аҳоли ўртасида кенг тарғибот қилиш, тўй-маъракаларни ўтказишда бошқаларга ўрнак бўлиш каби вазифалар юклатилди. Талаба-ёшлар тарбиясини янада яхшилаш бўйича тадбирий чоралар белгиланди.

Ҳ. МУСАЕВ, профессор.

МАТБУОТ СЎЗИ ЖАНГОВАРЛИГИ ОШИРИЛАДИ

Халқ депутатлари Самарқанд ва Навоий вилояти Кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларида республикамиз Президенти И. Каримов жамиятимизда содир бўлаётган иллатларни бартараф этишда оммавий ахборот воситалари аҳамиятининг нечоғли муҳимлигига алоҳида урғу берди. Йўл қўйилаётган дабдабабозлик, суиистеъмоллар, босар-тусарини билмай қолишлик бу кенг жамоатчилик назоратидан четда қолишлик оқибатидир.

Ана шундай камчиликлар ҳамма жойда ҳам кўзга яққол ташланади. Бу иллатларга қарши курашда журналистлар фидойи бўлишлари зарур.

Кеча Наманган вилояти ҳокимлигида ўтказилган йиғилишда ана шу долзарб масала кенг муҳокама қилинди. Мазкур йиғилишда республика матбуоти нашрлари, радио ва телевидение мухбирлари, вилоят ва туман газеталари муҳаррирлари, вилоятнинг таниқли қаламкашлари, шунингдек, шаҳар ва туман ҳокимларининг ўринбосарлари иштирок этдилар.

Йиғилишда вилоят ҳокимининг ўринбосари И. Юсупов сўзга чиқди.

Сўзга чиққан нотиқлар Президентимиз И. Каримов олиб бораётган халқчил сиёсатни якдиллик билан қўллаб-қувватлашди.

Журналистлар вилоят иқтисодий-ижтимоий ҳаётида рўй бераётган туб ўзгаришлар, кўп қиррали ислоҳотларни чуқурлаштириш жараёнини тез илғаб олиб, кенг ёритиш, ривожланишга халақит бераётган тўсиқ ва камчиликларни дадиллик билан фош этиш зарурлиги ҳақида тўхталиб, навбатдаги вазифаларни белгилаб олдилар.

Ф. ЙЎЛЧИЕВ.

Гапнинг очиғи, мен бу мавзуда бошқа ёзмоқчи эмасдим. Чунки бир марта ёзиб, бошим балога қолган. Аммо Президентимизнинг халқ депутатлари Самарқанд ва Навоий вилоятлари Кенгашларининг навбатдан ташқари сессияларида сўзлаган нутқларини телевидение орқали тинглаб, яна шу мавзуга қайтишга жазм қилдим.

ТАНҚИД «БУЮРТМА» ЭДИМИ?

Қашқадарё вилояти Нишон тумани ҳокими Ҳайит ЖОНИЕВнинг фаолиятидан бир шингил

«Қашқадарё ҳақиқати» газетасининг 1997 йил, 26 февраль сонида «Ҳокимликнинг иш услуби» рукнида «Олди. Қўйди. Вассалом» сарлавҳали танқидий мақолам босилганди. Унда 1995 йил бошида Нишон туманига ҳоким бўлиб келган Ҳайит Жониевнинг дуппа-дуруст ишлаб турган 13 хўжалик раҳбарини ишдан бўшатганлиги, уларнинг ўрнига «ўз одамлари»ни қўйганлиги, уларни ҳам орадан бир йил ўтар-ўтмас ишдан олганлиги, буни одамлар «олаяпти, қўяяпти», деб тушунаётганлиги ҳақида ёзилган ва икки йилдан буён туманда пахта тайёрлаш режаси бажарилмаслигининг асосий сабаби раҳбар кадрларни танлашдаги «адашиш»лар эканлиги кўрсатилганди.

Шундан кейин Халқ депутатлари Нишон туман Кенгашининг бир гуруҳ депутатлари томонидан собиқ вилоят ҳокими номига «мурожаатнома» келиб тушди. Депутатлар шунчалик дарғазаб бўлишган эканки, хўжалик раҳбарлари «Каримов Қаҳрамон, Раҳмонов Сероб, Мўминов Истам, Ўткиров Комил, Турсунов Али, Тоғаев Орзиқуллар бир йил ишлар-ишламас ишдан бўшатилган, деб нотўғри маълумот келтирилган. Ҳолбуки, Қ. Каримов 11 ой, С. Раҳмонов 18 ой, И. Мўминов 22 ой, К. Ўткиров 15 ой, А. Турсунов 23 ой, О. Тоғаев 23 ой ишлаган» деб даъво қилишганди. Яна муаллифни «ўзи ёзган жумланинг фаҳмига бормайди» дейишиб, «Ўнлаб хўжалик раҳбарлари бўшатилган. Бунинг сабаби ёлғиз туман раҳбарларига аён» деган жумлани ушлаб олишганди. «Туман раҳбарлари, деб аталар экан, ўз-ўзидан кўриниб турибдики, бу айбни туман ҳокимига ағдаришга ҳаракат қилинган». Қаранг, депутатларнинг ҳокимга садоқати нақадар кучли. Ҳайит Жониев учун тош келса; кемириб, сув келса, симиришга тайёр. Нега? Бунинг сабаби аён. Ҳайит Жониев ҳоким экан, уларнинг ошиғи олчи. Энг ёмони, каминани тумандаги «соғлом муҳитни бузишда», «ғаламис гуруҳларнинг буюртмаси»ни бажаришда айблашди. Мана, орадан икки йилга яқин вақт ўтди. Яна шу вақт ичида қанчалан-қанча хўжалик раҳбарлари алмашди. Бири ҳокимдан узоқлашди, бири унга янада яқинлашди. Албатта, йўлини топганлари, ўзини кўрсата олганлари. Масалан, Ҳайит Жониев 1995 йил 16 январда туман ҳокими бўлган бўлса, шу йил март ойида аммасининг ўғли Сероб Раҳмонов «Самарқанд» хўжалиги раислигига «сайлан»ди. «18 ой»дан кейин эса «янглишганини» билиб, аммасининг ўғлини силлиққина туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасига аввал бўлим бошлиғи, сўнгра бошлиқ ўринбосари қилиб ўтказди. Унинг ўрнига ҳамқишлоғи, тижоратчи — Ковчин қишлоғида нослан тортиб, турли-туман газмолгача савдо-сотиқни қилиб, «Дамас» машинасида Самарқанду Тошкентга қатновни йўлга қўйган Сероб Хўжақуловни олиб келиб қўйди. Бу сафар у янглишмаган экан. Сероб Хўжақулов хўжаликни кўтарибди-да, пахта тайёрлаш йиллик режасини бажарибли-да, деб ўйларсиз. Асло. Ҳайит Жониев учун бу эмас, кўнглини олиш муҳимлигини у яхши биларди. Шунинг учун Сероб Хўжақулов туманга вилоят раҳбарияти келади, деган дув-дув гапни эшитган заҳотиёқ хўжаликка кираверишдаги яшнаб турган 70-80 туп, 18-20 йиллик ям-яшил арчаларни қўпориб, бир кечада «катта»лар ўтадиган, «улар»нинг назари тушадиган йўл ёқасига олиб бориб ўтқазди. Ҳайит Жониев ҳам, Сероб Хўжақулов ҳам «5» олди. Эвазига, Сероб Хўжақулов туман ҳокимининг биринчи ўринбосари бўлди. Одамлар бунга унчалик ажабланишмади. Аммо штат қисқариши туфайли туман «кооптайёрловсавдо» бирлашмасидан ишдан кеттан тайёрловчи Юлдош Пардаев истиқболни белгилаш ва статистика бўлимининг бошлиғи, ҳокимнинг ўринбосари этиб тайинланганда ҳамма ҳангу манг бўлиб қолди. Билганлар «бу ўзи шунақа одам. Аввал ҳам оддий шофёрликдан бирданига банкка бош инспектор бўлган эди» дейишди. Юлдош Пардаевнинг ҳокимликдаги шахсий варақасида эса унинг охирги иш жойи ва вазифаси «Нишон тумани қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини тайёрлаш ва уни қайта ишлаш бирлашмаси раисининг тайёрлов ишлари бўйича ўринбосари», деб ўзгартирилганлигини улар қаёқдан ҳам билишсин.

Ҳокимга Юлдош Пардаев керак эканки, шундай қилган. Йўқса, гап-сўз кўпайгандан кейин ҳам уни кўкрагидан итармай бир-икки ой аввал туман давлат суғурта бўлимига бошлиқ қилиб қўйганлигини қандай изоҳлаш мумкин?

Тошпўлат Тўраев ҳам Ҳайит Жониевнинг ана шундай ишонган ҳамқишлоқларидан бири. Уни аввал «Чароғил» хўжалигига раис қилиб қўйди. Хўжалик санацияга тушгач, унга «Туркманистон» хўжалигини қўш-қўллаб топширди. Афсуски, «ўзининг одами» бу йилги пахта терими пайтида яна панд берди. Теримда ҳаммадан ортда қолиб кетди ва ишдан олинди. Албатта, Ҳайит Жониевнинг ташаббуси билан эмас.

Ҳоким билан кўп эмас бир марта суҳбатлашсангиз бас, унинг гапларига қандай ишонганлигингизни, «дилкаш улфат, қўли очиқ одам экан» деган фикрга борганлигингизни билмай қоласиз. Атрофдагилар ҳам тўтидек унинг гапларини такрорлашади. Бу бежиз эмас. Қайси бир ташкилотга борманг, раҳбари албатта, ё унинг ҳамқишлоғи, ё хеши бўлиб чиқади. Масалан, ўзининг ўринбосарларидан учови, ёрдамчиси, туман кимё идораси бошлиғи ҳамқишлоғи, ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси бошлиғи аммасининг ўғли, газлаштириш идораси бошлиғи хотинининг укаси, туман маҳсулотларни тайёрлаш ва сифати бўйича давлат инспекцияси бош инспектори, «Тадбиркорбанк»нинг туман бўлими бошлиғи, хуллас, фахрийлар кенгашидан тортиб, «Камолот» жамғармаси туман бўлими раҳбарларигача унинг ўз одами. Афсуски... қариндош-уруғчилик, ошна-оғайнигарчилик бор жойда иш эмас, фақат бор товоғим — кел товоғим бўларкан. Оға-инилари, ошна-оғайнилари, ҳамқишлоқлари куршовида сигаретасини бурқситиб юрган Ҳайит Жониевнинг ўзи ҳам балки буни сезгандир. Чунки охирги пайтда уларга гапи ўтмай қолди. Ахир бири қош, бири кўз. Шундай бўлгач, талабчанлик қилиб қаерга боради? Ҳалиям ҳокимнинг жонига тўзим берсин. Тўрт йиллирки, пахта режаси тўлмасада «бу йил тўлади». деб каттаю кичикни ишонтириб юрибди. Лекин қачонгача? Оддий одамлар раҳбардан қўлини ювиб, қўлтиғига уришган. Нишон туманида неча йиллирки, пахта тайёрлаш режаси бажарилмайди. Режа бажарилмагандан кейин хўжаликлар на ёғ, на молига ем ололади? Аксинча, қарзга ботади. Оқибатда... Банкротликка юз тутади/ Энг ёмони одамлар йил бўйи ишласа-да, маош нималигини билишмайди. Хўш, шундай бўлгач меҳнат қилишга ким ҳам ўзида рағбат сезади? Бошқа соҳаларда ҳам иш яхши эмас. Ҳайит Жониев ҳам, биринчи ўринбосари — Сероб Хўжақулов ҳам лоф уришдан, баҳона излашдан бошқа иш қилишаётгани йўқ. Уларнинг гапига қулоқ солсангиз, режа тўлмаётганига улар эмас, табиат айблор экан, деган хулоса чиқарасиз. Ўзлари манфаат йўлида адолатни қурбон қилишаётганлиги, бу эса одамларнинг ишдан қўлини совутаётганлигини хаёлларига ҳам келтиришмайди. Назарида, одамлар ҳеч нарсани билишмайди. Шунинг учун Ҳайит Жониев катта ўғли — Асқарни «фермер» қилиб, у ишласа-ишламаса, режасини ошириб-тоширибн бажартиради. Кичик ўғли Анварга хусусий АЁҚШ очиб беради. Укаси Саиднинг «Уста Шоди» кичик корхонасидаги иши йирик бўлиши учун жон куйдиради. Гўё буларни халқ билмайди. Ўйламайдики, халқнинг кўзи ҳам, қулоғи ҳам кўп.

Нишон тумани ҳокими Ҳайит Жониев фаолиятининг айрим жиҳатларини қаламга олдик. Булардан қандай хулоса чиқариш эса ўқувчиларга ҳавола.

Нарзулла РАВШАНОВ, журналист.

Президентимиз халқ депутатлари Навоий вилоят кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида корхоналарда сотилмаётган саноат маҳсулотлари ҳажми тобора кўпайиб бораётганини кескин танқид қилди. Бундай ҳолат бошқа вилоятларда ҳам учраб турибдики, бу билан асло келишиб бўлмайди. Масалан, Қува қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш комбинати омборларида айни кунларда 170 тоннадан ортиқ ширинлик ўз харидорларини кутмоқда. Бошқача қилиб айтганда, бу ерда 23 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот сотилмасдан турибди. Бунга ким, қандай жавоб беради?

Гап шундаки, комбинат маъмурияти йил бошида барча вилоят матлубот кооперацияси акционерлик жамиятлари билан шартномалар тузиб, шу асосда маҳсулот ишлаб чиқаришга киришган эди. Лекин матлубот жамиятлари ҳали-ҳануз шартнома шартларини бажармай келмоқдалар. Яъни, «Пул йўқ» деган баҳона билан комбинат ишлаб чиқарган маҳсулотни харид қилмаётирлар. Натижада омборларда кўп миқдорда ширинлик тўпланиб қолмоқда. Маъмурият эса 450 нафардан зиёд ишчи-хизматчини навбатсиз меҳнат таътилига чиқаришга мажбур бўлаётир.

СУРАТДА: комбинат омборларида ўз харидорларини кутаётган маҳсулотлар.

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Довон

400 МИЛЛИОН СЎМ ДАРОМАД ОЛИШАДИ

Айтиш жоизки, бу йил пахтакорларимиз учун анча синовли келди. Баҳорда сурункасига ўн-ўн беш кунлаб ёғингарчилик давом этди. Ҳаво нам бўлди. Табиийки, чигитнинг униб чиқиши оғир кечди. Сўнгра ҳарорат кўтарилиб, қуёшнинг жазирама иссиғи ерни куйдириб қўйди. Қатқалоқ бошланди. Не бир қийинчилик билан бўй чўзган ниҳоллар қатқалокда «бўғилиб» қолди. Ўз-ўзидан қурий бошлади. Юртимизнинг жануб вилояти — Сурхон воҳасида деҳқончилик йили шундай бошланди. Бундай паллада эса асл деҳқон ўзини йўқотиб қўймайди. Барча чора-тадбирларни ишга солади. Ҳар қандай вазиятда имконият топади.

Денов туманидаги «Ҳазарбоғ» жамоа хўжалиги меҳнаткашлари ана шундай паллада ўзларини қўлга олишди. Аҳоли ўз ихтиёри билан далаларга чиқиб, ғўзага ишлов берди. Натижа ёмон бўлмади.

Ҳисоб-китоб палласи — куз фаслида «Ҳазарбоғ»ликлар кўнгли чароғон бўлди. 2213 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан ошириб ҳосил олинди. Давлатга 8660 тоннадан зиёд «оқ олтин» топширилди. Йиллик режа ортиғи билан адо этилди.

Режа бажарилиши муносабати билан халқимизнинг фаровон яшаши учун катта имконият яратилди.

— Хўжалигимиз аҳли пахтачиликнинг ўзидан 400 миллион сўм даромад олишадиган бўлди. Бу деҳқон қозонида гўшту ёғ сероб бўлиб, дастурхони файзу баракага тўлганидан далолат, — дейди мамнуният билан жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Мусулмонқул Шерқобилов.

Зоир МАМАЖОНОВ

ОСОЙИШТАЛИК ПОСБОНИ

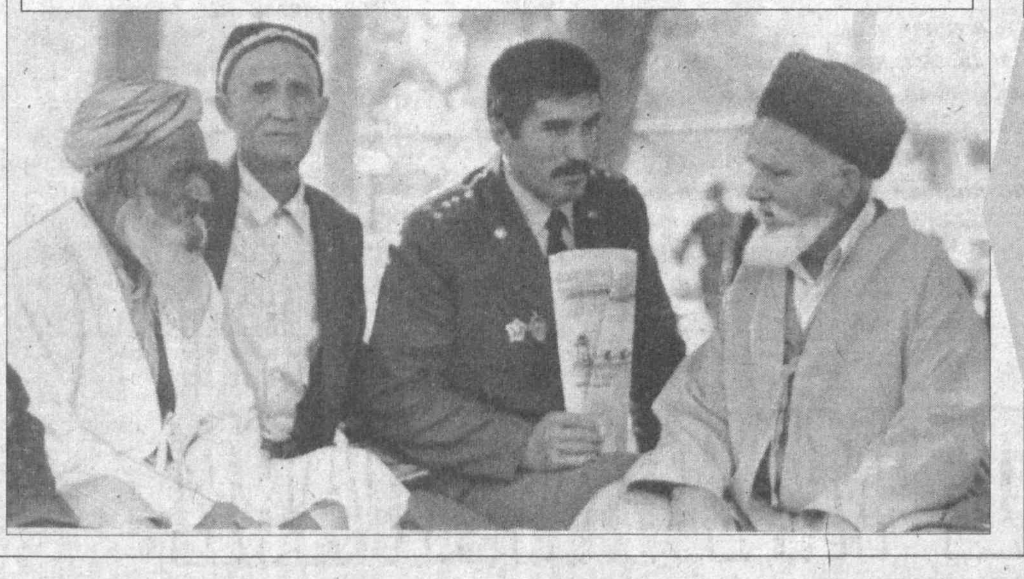

Ўз ҳуқуқини, қонун-қоидани билиш жиноятчиликнинг олдини олишда муҳим омилдир. Буни тўғри англаган Сурхондарё вилояти ички ишлар бошқармаси ходимлари аҳоли орасида ҳуқуқ-тартибга оид суҳбатлар, учрашувлар уюштириб турадилар. «Кўкайти» қўрғонининг участка катта нозири Иброҳим Каримовнинг бу борадаги ишлари диққатга сазовордир. «Кўкайти»нинг катта-ю кичиги Иброҳимжоннинг ўз ишига бўлган масъулияти, фидойилигини, кўриб, «посбонимиз» дея эъзозлашади.

СУРАТДА: Иброҳимжон Каримов отахонлар даврасида.

И. ХЎЖАЕВ (ЎзА) олган сурат.

«ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ АХБОРОТНОМАСИ»ГА 1999 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА

«Ахборотнома»га йил бўйи обуна бўлиш мумкин. Аммо ҳозир унга обуна бўлишнинг айни пайти. Бунинг учун республикамиздаги исталган алоқа бўлимига мурожаат этиш кифоя.

«Ахборотнома»да Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қабул қилган қонун ва қарорлар, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг айрим масалаларга бағишланган қарорлари мунтазам эълон қилиб борилади. Шу билан бирга амалдаги қонун ҳужжатларига киритилаётган қўшимча ва ўзгартишларни ҳам «Ахборотнома» изчил бериб боради.

Бу айниқса вазирлик ва идораларнинг, давлат ташкилотлари ва жамоат бирлашмаларининг раҳбарлари учун, мулк шаклидан қатъий назар барча корхоналар ва ташкилотларнинг бошлиқлари ва мутахассисларига, иқтисодчилар ва ҳуқуқшуносларга ҳамда юридик билимга қизиқувчи барча муштарийларга бағоят керакли нашрдир.

«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг «Ахборотномаси» ҳар ойда ўзбек ва рус тилларида, бир жилдда чоп этилади.

«Ахборотнома»нинг индекси 887 бўлиб, каталог бўйича баҳоси: бир ойга — 150 сўм, уч ойга — 450 сўм, олти ойга — 900 сўм, бир йилга — 1800 сўм.

Ҳар бир алоқа бўлимида «Ахборотнома»га обуна бўлиш шартлари ҳақида янада муфассалроқ маълумотлар олиш ва обунани бетўхтов расмийлаштириш мумкин.

ВОСТОККОМПЛЕКТ ЛВМ

Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси Россия корхоналарида тайёрланган маҳсулотлар келтириб бериш учун буюртмалар қабул қилади:

⇨ Тракторлар (ДТ-75: МТЗ ва б.)
⇨ Кўча тозалаш машиналари;
⇨ Металлопрокатлар;
⇨ Труба;
⇨ Уголок, швеллер;
⇨ Листлар;
⇨ Катанкалар;
⇨ Юқори ва пастки босимдаги полиэтилен гранулалари;
⇨ Кабел маҳсулотлари;
⇨ Химия саноати маҳсулотлари;
⇨ Ёриткичлар, чироқлар;
⇨ Ёғоч маҳсулотлари;
⇨ Электродлар.

Тўловлар сўмда, келишилган баҳода.

Телефонлар: 55-68-47, 54-87-35.

©/1162

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

(Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 1998 йил сентябрь ойи бўйича маълумот)

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Бола икки ёшга етгунга қадар уни парваришлаш учун ҳар ойлик нафақа тўлаш тартиби тўғрисида низом. *ЎзР Молия вазирлиги ва Меҳнат вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 4 сентябрда 489-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

2. Қидирув артеллари ишчиларининг олтин қазиб олишдаги даромадига солиқ солиш тартиби тўғрисидаги тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 15 сентябрда 490-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

3. Ўзбекистон Республикаси бухгалтерия ҳисоботи миллий стандарти. БҲМС №5 "Асосий маблағлар". *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 23 сентябрда 491-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

4. "Ўзуйжойжамғармабанк" муассасалари орқали уй-жой сотиб олиш тартиби тўғрисидаги низом. *Ўзуйжойжамғармабанк, ЎзР Марказий банки, Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган ва Маиший хизмат вазирлиги билан келишилган.*

1998 йил 23 сентябрда 492-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

5. Банкрот деб эълон қилинган корхоналарни мулк мажмуаси тарзида олди-сотди қилишда мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини расмийлаштириш тартиби. *ЎзР Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Иқтисодий ночор корхоналар ишлари қўмитаси томонидан тасдиқланган ва Олий хўжалик суди, Молия вазирлиги билан келишилган.*

1998 йил 29 сентябрда 493-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилди.

II. Давлат рўйхатидан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси валюта бозорида чет эл валютасининг олди-сотдиси бўйича операцияларни амалга ошириш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 3 августдан чиқарилди (1994 йил 8 апрелда 35-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

2. Валютани айирбошлаш операцияларини амалга ошириш учун жисмоний шахсларга лицензиялар бериш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 3 августдан чиқарилди (1995 йил 28 ноябрда 193-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

3. Эркин муомаладаги валютада тузилган экспорт контрактларини ҳисобга олиш ва уларнинг ижросини назорат қилиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 3 августдан чиқарилди (1995 йил 22 декабрда 205-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

4. "Ўзбекнефтегаз" Миллий корпорацияси корхоналари ва ташкилотларининг ҳисоб рақамларидан пул маблағлари тўловларининг навбати бўйича вақтинчалик тартиб. *ЎзР Марказий банки, Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган ва Давлат солиқ қўмитаси билан келишилган.*

1998 йил 1 сентябрдан чиқарилди (1998 йил 6 мартда 411-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

5. Шахсий ёрдамчи хўжаликларда банд бўлган фуқароларнинг меҳнат стажини ҳисоблаб чиқариш ва уларнинг ижтимоий ҳимоясини таъминлаш тартиби тўғрисида вақтинчалик низом. *ЎзР Меҳнат вазирлиги, Ижтимоий таъминот вазирлиги ва Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 3 сентябрдан чиқарилди (1998 йил 11 январда 405-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

6. Жисмоний ва юридик шахсларнинг уй-жой сотиб олиш учун Тошуйжойжамғармабанкдан имтиёзли кредитлар олиши ва тўлаши тартиби. *Тошуйжойжамғармабанк томонидан тасдиқланган ва ЎзР Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки ва Ўздавсуғурта билан келишилган.*

1998 йил 23 сентябрдан чиқарилди (1996 йил 12 апрелда 236-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

7. Махсус уй-жой жамғарма ҳисоб рақамларини очиш ва юритиш тартиби. *Тошуйжойжамғармабанк томонидан тасдиқланган ва ЎзР Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки билан келишилган.*

1998 йил 23 сентябрдан чиқарилди (1996 йил 12 апрелда 237-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

8. Тошуйжойжамғармабанкнинг уй-жой облигациялари бўйича жисмоний шахслар томонидан сотиб олинадиган уй-жойларнинг қийматини тўлаш билан боғлиқ харажатларнинг 50 фоизини бюджет ҳисобидан молиялашнинг вақтинчалик тартиби. *Тошуйжойжамғармабанк ва ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

1998 йил 23 сентябрдан чиқарилди (1996 йил 19 апрелда 239-сон билан давлат рўйхатидан ўтказилган).

Юқорида кўрсатилган меъёрий ҳужжатлар амалдаги қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритилиши ва янги меъёрий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан ўз кучини йўқотди.

III. Давлат рўйхатидан ўтказилиши лозим эмас:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки муассасаларида касса бўлимларини лойиҳалаш ва қуришга қўйиладиган техник талаблар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

Ушбу ҳужжат умумий мажбурий тусга эга эмас. У ички идоравий тусга эга бўлганлиги сабабли, ушбу идора томонидан тасдиқланиб, кучга киритилиши мумкин.

IV. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. "Реимпорт" божхона режими тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

2. Давлат ва божхона ташқи савдо статистикаси маълумотларини тўплаш ва қайта ишлашнинг ягона услубиёти тўғрисидаги низом. *ЎзР Макроиқтисодиёт вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

3. Ўзбекистон Республикаси санитария меъёрлари, қоидалари ва гигиена меъёрлари. *ЎзР Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тақдим этилган* (33 та ҳужжат).

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил 19 майдаги 219-сонли қарори бўйича тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

5. Табиий монополиялар субъектлари томонидан асосий воситаларни лизинг асосида сотиб олиш, сотиш ёки бериш бўйича тузилган битимларини назорат қилиш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги ҳузуридаги Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

6. Қимматли қоғозлар бозорида инвестицион институтлар фаолиятини лицензиялаш тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази томонидан тақдим этилган.*

7. Қимматли қоғозлар бозорида касб фаолиятини амалга ошираётган инвестицион институтларнинг раҳбар ва мутахассисларининг, якка тартибдаги тадбиркорларнинг аттестацияси тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази томонидан тақдим этилган.*

8. Портлаш ёнғинидан хавфли кимё, нефть-кимё ва нефтни қайта ишловчи ишлаб чиқаришлар учун портлаш хавфсизлигининг умумий қоидалари. *ЎзР Давконтехназорат томонидан тақдим этилган.*

9. "Умумий фойдаланишдаги телефон тармоқларига муассасавий-ишлаб чиқариш автомат телефон тармоқларини киритишнинг умумий тамойиллари" Раҳбарий ҳужжат. *Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан тақдим этилган.*

10. Валюта алмаштириш операцияларини амалга ошириш учун юридик шахсларга лицензиялар бериш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

11. Аҳоли даромадаларини фуқаролар омонатлари бўйича ҳисоб рақамларига нақд пулсиз ўтказиш бўйича операцияларни бажариш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

12. "Давлат фойдасига воз кечиш" божхона режими тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

13. Очиқ конлардаги бортлар, қияликлар, ағдармалар, тўқмаларнинг шакл ўзгаришларини кузатиш ва уларнинг мустаҳкамлигини таъминлаш тадбирларини ишлаб чиқиш бўйича йўриқнома. *ЎзР Давконтехназорат томонидан тақдим этилган.*

14. Иш билан таъминлашга кўмаклашиш жамғармаси маблағлари ҳисобидан санация қилинаётган қишлоқ хўжалик корхоналаридан бўшатилган ишчиларга кредит бериш тартиби бўйича вақтинчалик низом. *ЎзР Меҳнат вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

15. Гаров шартномаларини тузиш ва тижорат банклари томонидан кредит бериш жараёнида гаров ҳуқуқини амалга ошириш тартиби тўғрисидаги низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

16. Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларида эмиссия, касса иши, пул тушумини инкассация қилиш ва бойликларни ташишга доир йўриқнома. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

17. Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларига кириб-чиқиш тартибини ташкил этиш қоидалари. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

18. Банк муассасаларини қўриқлаш ва ёнғиндан хабар берувчи техник воситалар билан жиҳозлашга доир талабнома. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

19. Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларида консалтинг хизматларини ташкил этиш бўйича кўрсатмалар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

20. Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларини ички ишлар органлари ҳузуридаги қўриқлаш милиция бўлимлари томонидан қўриқлаш тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

21. Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликлари уюшмасига кредитлар бериш ва уларни қайтариш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

22. "Ўзмевасабзавот", "Ўзмевасабзавотузумсаноат", "Ўзгўштсутсаноат" давлат-акциядорлик компанияларининг ҳамда Шахсий ёрдамчи ва деҳқон хўжаликлари уюшмаси бўлинмаларининг шахсий ёрдамчи, деҳқон (фермер) хўжаликларидан қабул қилинган маҳсулот учун ҳисоб-китоб қилиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

23. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан хизмат кўрсатиладиган корхоналар ва ташкилотларини қисқа муддатли кредитлашни ташкил этиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

24. Ўзбекистон Республикаси банк тизимида қимматбаҳо металлар ва қимматбаҳо тошлар билан амалга ошириладиган операциялар ва уларнинг ҳисобини юритиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

25. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкида юбилей саналарига бағишланиб зарб қилинган олтин тангаларнинг ҳисобини юритиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

26. Тижорат банкларида юбилей саналарига бағишланиб зарб қилинган тангаларни сотиб олиш ва уларнинг ҳисобини юритиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

27. Ўзбекистон Республикаси банкларининг депозитлари тўғрисидаги низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

28. Ўзбекистон Республикаси банк депозиторларининг Миллий Ахборот Базаси тўғрисидаги низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

29. Ўзбекистон Республикаси банк депозиторларининг талаби бўйича Миллий ахборот базаси мижозларини қайта рўйхатдан ўтказиш тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

30. Автоматлаштирилган банк технологияси хизматидаги ахборотни муҳофаза қилиш ва ушбу қоидаларни бажаришда ҳисоб-китоб касса марказлари мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисидаги низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

31. Автоматлаштирилган банк технологияси тизимидаги ахборотни муҳофаза қилиш ва ушбу қоидаларни бажаришда тижорат банклари мансабдор шахсларнинг жавобгарлиги тўғрисидаги низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

32. Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги чет эл фуқаролари иштирокидаги қўшма корхоналарда телекоммуникацион тармоқлар ва воситаларни ишлатиш ва бошқаришда махфий режимни таъминлаш бўйича низом. *ЎзР почта ва телекоммуникация агентлиги томонидан тақдим этилган.*

33. Юк ташиш бўйича ташиш ҳужжатларини расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *"Ўзбекистон темир йўллари" Давлат акциядорлик компанияси томонидан тақдим этилган.*

34. Ўзбекистон Республикаси ички ишлар органлари санитария милициясининг махсус бўлинмалари тўғрисидаги низом. *ЎзР ИИВ томонидан тақдим этилган.*

35. Электр ва иссиқлик энергияси истеъмолчиларининг тариф гуруҳлари тўғрисидаги низом. *ЎзР Энергетика ва электрлаштириш вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

36. Давлат мулки шаклидаги ёки давлат мулки улуши бўлган корхоналар томонидан чет элда корхоналар, филиаллар ва ваколатхоналарни ташкил этиш масалаларини Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси билан келишиш тартиби тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

37. Ўзбекистон Республикаси самовий ҳудудида учишларга кўрсатиладиган аэронавигацион хизмат йиғимлари бўйича аэронавигацион ахборот циркуляри. *ЎзР Учиш хавфсизлигини назорат қилиш давлат нозирлиги томонидан тақдим этилган.*

38. Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ҳузуридаги Пенсия жамғармасининг суғурта бадалларини ҳисоблаш ва тўлаш, маблағларни сарфлаш ва ҳисобга олиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага 1-сонли ўзгартиришлар. *Ўзбекистон Республикаси Ижтимоий таъминот вазирлиги ҳузуридаги Пенсия жамғармаси томонидан тақдим этилган.*

39. Деҳқон ва фермер хўжаликлари томонидан етиштирилган мева-сабзавот маҳсулотлари ва уларни қайта ишлаб олинган маҳсулотларни олиб чиқишни расмийлаштириш тартибига 1-сонли ўзгартиришлар. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

Тақдим этилган ҳужжатларда амалдаги қонунчиликка зид қоидалар мавжуд ёки улар меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

V. Ҳуқуқий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикасининг бухгалтерия ҳисоботи Миллий стандартлари (жами 13 та меъёрий ҳужжат). (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги хулосалари асосида қайта ишлаб чиқилган). *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

2. Банкларда очиладиган банк ҳисоб рақамлари тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

3. Ўзбекистон Республикаси конлари фойдали қазилмалари ва техноген тузилмаларининг келиб чиқиши бўйича давлат кадастрини юритиш тўғрисидаги вақтинчалик йўриқнома. *ЎзР Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

4. Фуқаролар, мансабдор ва юридик шахслар томонидан божхона қонунчилигини бузганлик учун ҳужжатларни расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги йўриқнома. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

5. "Давлат мулки объектларини давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тартиби"га 1-сонли ўзгартиришлар. *ЎзР Давлат мулк қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

6. Ўзуйжойжамғармабанк муассасалари орқали олинадиган уй-жойларнинг дифференциал қийматини белгилаш тартиби. *Ўзуйжойжамғармабанк томонидан тақдим этилган.*

7. Ўзбекистон Республикаси фуқаролигига мансуб эмаслик ҳақидаги маълумотномаларни бериш тартиби. *ЎзР ИИВ томонидан тақдим этилган.*

8. Ўзбекистон Республикасида нақд пулсиз ҳисоб-китобни юритиш тўғрисидаги низом (ЎзР Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишлаб чиқилган). *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

9. "Банк-Мижоз" мажмуи дастуридан фойдаланиш орқали ҳисоб-китобларни ўтказиш тўғрисидаги низом (ЎзР Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишлаб чиқилган). *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

10. Пудрат ишлари ва хизматларини экспорт қилиш тартиби тўғрисидаги низом. *ЎзР Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

11. Ўзбекистон Республикаси божхона органларида контрактларни (шартномаларни) ва битимларни ҳисобга қўйиш тартиби. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

12. Қўрғошин ва цинкни ишлаб чиқариш хавфсизлиги қоидалари. *ЎзР Давконтехназорат қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

13. Мисни ишлаб чиқаришда хавфсизлик қоидалари. *ЎзР Давконтехназорат қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

14. Ихтисослаштирилган ташқи савдо бирлашмалари, фирмалари томонидан имтиёзларнинг қўлланилиши тўғрисида тушунтириш хати. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

15. Божхона брокерлари ва декларантлари фаолияти тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

16. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан банкларга ломбард кредитини бериш тартиби тўғрисидаги низом. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

17. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан давлат қисқа муддатли облигациялари билан РЕПО битимларини амалга оширишнинг вақтинчалик низоми. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

18. Кўлларнинг туз конларига таснифлашни қўллаш бўйича вақтинчалик йўриқнома. *ЎзР Давлат геология қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

19. Ваколатли банклар томонидан резидент бўлмаган шахсларнинг ҳисоб рақамларини Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида юритиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

20. Ваколатли банклар томонидан чет эл валютасида ҳисоб рақамларини юритиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

21. Давлат ва божхона ташқи савдо статистикаси маълумотларини тўплаш ва қайта ишлашнинг ягона услубиёти тўғрисидаги низом (ЎзР Адлия вазирлиги хулосаси асосида қайта ишлаб чиқилган). *ЎзР Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги томонидан тақдим этилган.*

22. "Транзит" божхона режими тўғрисидаги низом. *ЎзР Давлат божхона қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

23. Катта ҳажмли ва оғир юкларни автомобиль транспортида ташиш бўйича йўриқнома. *ЎзР ИИВ томонидан тақдим этилган.*

24. Давлат қисқа муддатли облигациялари бозорида Дилерлик вазифасини бажариш бўйича шартнома тузиш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

25. Банкларнинг депозит сертификатларини чиқариш, рўйхатга олиш ва муомалада юритиш қоидалари. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

26. Тижорат банклари томонидан вексель кафолатномаларини (авални) расмийлаштириш тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

27. Хўжалик фаолияти муомаласида вексселларни қўллаш бўйича тавсиялар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

28. Қимматли қоғозлар бозоридаги операциялар бўйича тижорат банкларига тавсиялар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

29. Тижорат банкларида қимматли қоғозлар билан айрим операцияларни бухгалтерия ҳисобига олишнинг вақтинчалик тартиби. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

30. Қимматли қоғозлар бланкларига қўйиладиган техник талаблар. *ЎзР Марказий банки томонидан тақдим этилган.*

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тақдим этилди.

Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28.

✲ ДАВЛАТ ДАСТУРИ АМАЛДА ✲

«Оила ҳақида гапирар эканмиз, авваламбор, оила ҳаётнинг абадийлигини, авлодларнинг давомийлигини таъминлайдиган, муқаддас урф-одатларимизни сақлайдиган, шу билан бирга, келажак наслар қандай инсон бўлиб етишишига бевосита таъсир кўрсатадиган тарбия ўчоғи эканини тан олишимиз даркор».

Ислом КАРИМОВ

ОИЛА ЙИЛИ:
ЯНГИЛАНИШ МАНЗАРАЛАРИ

1998 йил «Оила йили» деб эълон қилингач, республика Президентининг Фармойишига кўра оила манфаатларини таъминлаш борасида йил давомида амалга ошириладиган тадбирлар давлат дастурини ишлаб чиқувчи республика комиссияси тузилди. Нуфузли илмий муассасалар раҳбарлари, жамоат арбоблари ва етук олимлар жалб этилган комиссия ишлаб чиққан дастур 1998 йил 27 январда ҳукумат қарори билан тасдиқланди.

Давлат дастури 6 бўлимдан иборат бўлиб, унда оиланинг ҳуқуқий асослари, ижтимоий ҳимоя, иқтисодий манфаатларни таъминлаш, маънавий-ахлоқий асосларни такомиллаштириш шарт-шароитлари, оила ва жамият алоқалари, муаммоларни тадқиқ этиш сингари муҳим масалалар қамраб олинган. Агар дастурнинг ўз олдига қўйган вазифалари, мазмуни билан танишсак, унда ижтимоий ҳаётнинг барча жабҳаларини ривожлантириш кўзда тутилган, бунинг учун мамлакат ички имкониятлари билан бирга хорижий давлатларнинг яқин ҳамкорлигидан ҳам самарали фойдаланиш ҳисобга олинганининг гувоҳи бўламиз.

Мана, Оила йили ҳам якунланай деяпти. Хўш, ўтган давр мобайнида дастурни амалга ошириш борасида нима ишлар қилинди? Шуни мамнуният билан таъкидлаш керакки, дастурда белгиланган асосий бандлар уддаланди. Келинг, дастурнинг **«Оиланинг иқтисодий манфаатларини таъминлаш учун шарт-шароитлар яратиш, оила даромадларини, оила аъзоларининг иш билан таъминланиш даражасини ошириш, рўзғор юмуши ва турмуш шароитларини яхшилаш, кам таъминланган оилаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш»** бўлимида белгиланган режалар қандай амалга оширилганлиги билан қизиқиб кўрайлик.

Аввало, турли истиқболли йўллар – аҳолининг ортиқча маблағини жалб этиш, имтиёзли қарзлар бериш, миллий удум – ҳашар усули самарали натижалар берганлигини таъкидлаш жоиз. Кўплаб замонавий, халқимиз анъаналарига мос тушадиган уйлар шаҳарларда ҳам, қишлоқларда ҳам қурилмоқда. Азалий меъморий ечимлар асосида барпо этилган даҳалар, икки тарафида хонадонлар маржондек тизилган кўчалардан ўтганингизда файзу тароватнинг қайноқ тафтини ҳис этасиз. Оила йилининг ўтган тўққиз ойида 6 миллион 236 минг квадрат метр уй-жой қуриб битказилди. Бу йиллик топшириққа нисбатан 84,2 фоизни, белгиланган 9 ойлик режага нисбатан эса 109,2 фоизни ташкил этади. Гап уй-жой қурилишидаги ижобий ўзгаришлар ҳақида кетар экан, бу ҳолни юзага келтирган омил сифатида бунёдкорлик юмушларини маблағ билан таъминлаш манбалари кўпайганлигини таъкидлаш лозим. Эндиликда бундай манбалар сифатида давлат хазинасидан ташқари хусусий деҳқон ва ширкат хўжаликлари, жамоа корхоналари, ҳиссадорлик жамиятлари ва хорижий шериклар билан ҳамкорлик қайд этилмоқда. Хусусан, бу йил биринчи марта хусусий сармоядорлар (200 кв.м.), жамоа корхоналари (2572 кв.м.) ва хорижий ҳамкорлар (6146 кв.м.) иштирокида қурилган турар жойлар улуши салмоқли бўлган.

Шинам уйларда яшаган кишиларнинг тўкис ҳаётини маърифатсиз тасаввур қилиб бўлмайди, албатта. Мамлакатимизда давлат миқёсидаги Кадрлар тайёрлаш миллий дастури кенг татбиқ этилаётганлиги ҳаммага аён. Унга асосан халқ таълими тубдан ислоҳ қилинади, дунё миқёсидаги энг илғор тажрибалар жорий этилади. Бундай ўзгаришлар янги талаблар даражасидаги бинолар қурилишини тақозо этиши табиий. Кейинги йилларда юртимиз шаҳар ва қишлоқларида кўплаб замонавий мактаблар қуриб, фойдаланишга топширилди. Яқинда ҳар бир туман марказида сўнгги талаблар даражасидаги касб-ҳунар лицейлари бўлишини таъминлаш белгиланди. Шундай қилиб, Оила йилида 75 минг, жумладан, қишлоқ жойларида – 58 минг ўринли таълим масканларини қуриш режалаштирилган эди. Бу мўлжал ҳам кўзда тутилганидан ошириб уддаланди. Тўққиз ойда 59,6 минг ўринли (104,5 фоиз), шу жумладан, қишлоқ жойларида 52,8 минг ўқувчи ўринли (116 фоиз) мактаблар қурилди.

Мактаб бинолари қурилишида ҳомийлар, тадбиркорлар ва саховатпеша инсонларнинг ҳам ҳиссаси катта. Республика Халқ таълими вазирлиги капитал қурилиш ва таъмирлаш бошқармаси бошлиғи Р. Акрамовнинг маълум қилишича, Наманган вилояти, Тўрақўрғон туманида фаолият кўрсатаётган «Имкон» фирмаси (раҳбари Муҳаммаджон Назаров) Найманча қишлоғида 15 млн. сўм сарфлаб 240 ўринли барча қулайликларга эга бўлган мактаб учун янги бинони қуриб фойдаланишга топширган. Фарғона вилояти, Валик қишлоғилик тадбиркор Набижон Маҳмудов ўз ҳисобидан 10 млн. сўм сарфлаб туғилган қишлоғида 422 ўқувчига мўлжалланган 2 қаватли замонавий мактаб қуриб берди. Андижон вилояти, Ширмонбулоқ қишлоғида истиқомат қилувчи темир йўл хизматчиси Абдужалил Шарипов 240 ўринли мактаб қуриб бериш билан бир қаторда мактаб ҳудудида ярим гектарли мевали боғ барпо қилди. Қорақалпоғистон Республикаси Нукус туманидаги 4-мактабнинг инглиз тили ўқитувчиси Алланиёз Утениёзов ўғли Ажиниёз билан биргаликда ўз маблағи ва меҳнати ҳисобига ўтган 1997 йилда ўзи туғилиб ўсган Шатлиовул қишлоғида бошланғич мактаб қуриб берган эди. Саховатпеша инсон Оила йилида ўз қишлоғида 50 ўринли болалар боғчаси ва 2 хонали тиббий шохобча биноларини қуриб фойдаланишга топширди. Айтиш керакки, Оила йилида қишлоқ инфратузилмасини муттасил яхшилаб бориш ҳақидаги изчил сиёсат давом эттирилди. Ҳозиргача қишлоқ жойларида савдо нуқталари қуриш 120 фоиз, умумий овқатланиш корхоналари барпо этиш 114 фоиз, маиший хизмат кўрсатиш муассасаларини фойдаланишга топшириш режаси 125 фоизга уддаланди. Шунингдек, бундай ҳудудларда бир сменада 9390 кишини қабул қила оладиган сиҳатгоҳлар қурилди.

Оиланинг иқтисодий манфаатларини таъминлаш учун яратилган шарт-шароитлар фақат шулардан иборат эмас. Дастурда аҳолининг пул маблағларини қадрсизланишдан сақлаш, ишсизликни бартараф этиш ва янги иш ўринларини яратиш, айниқса, тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, деҳқон-фермер хўжаликлари ва оилавий жамоаларга имтиёзли қарзлар ажратиш юзасидан ҳам жиддий тадбирлар кўзда тутилганди. Шу билан бирга, аҳолининг омонатларини «Индексация» махсус счётларидан узиш белгиланганидек давом эттирилди.

– Халқ банки ҳисоб рақамларидаги мижозларнинг 1991 йилдан буёнги омонатлари 1996 йил 1 июль ҳолатида тўла индексация қилиб чиқилди, – дейди республика давлат-тижорат халқ банки бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари Содиқ Эргашев. – Ҳукуматимиз омонатларни қайтариш учун давлат хазинасидан 7300 миллион сўм нақд пул ажратди. Ҳозиргача қарийб 6300 миллион сўм миқдоридаги пул эгаларига тарқатилди. Халқ банки кассаларидан қўйилган жамғармаларни олишда мижозларга ҳеч қандай муаммо ёки тўсиқ йўқ. Улар истаган пайтда мурожаат қилиб, жамғармаларнинг 30 фоизи миқдоригача нақд олишлари мумкин.

Қишлоқ хўжалигида амалга оширилаётган туб ислоҳотлар анча қўлни бўшатаяпти. Бу борада тутган йўлимиз аниқ – қишлоқ хўжалигидан бўшаган аҳолини маиший хизмат, саноат ёки савдога жалб қилиш, бу билан мазкур тармоқларни ривожлантириш ҳамда қишлоқ инфратузилмасида янги – замонавий қиёфа ҳосил қилишга эришишдир. Оила йили давлат дастурида кичик ва хусусий корхоналарни, қишлоқ инфратузилмаси объектларини, коммуникация тармоқларини ва бошқаларни ривожлантириш ҳисобига 310 минг, шу жумладан, қишлоқда 180 минг иш ўринлари ташкил этиш белгиланган эди. Тўққиз ойда 254 минг, шу жумладан, қишлоқда 161 минг иш ўринлари яратилди. Бу борадаги ўзига хос янгилик шундаки, мулк шаклларининг ўзгариши, деҳқон-фермер хўжаликлари, қишлоқ хўжалик ширкатлари юзага келиши муносабати билан янги иш ўринларининг асосий қисми хусусий секторда (226 минг) жойлашди. Қишлоқда савдо хизмати, умумий овқатланиш корхоналари фаолиятининг жонланиши эвазига «Ўзбекбирлашув» ҳиссадорлик компанияси тармоғининг ўзидагина 1915 янги иш ўрни очилиши ижобий ҳол.

Халқимизнинг болажонлиги, уйда ҳам оилавий касб-ҳунарни йўлга қўйиш мумкинлиги ва бошқа хос хусусиятлар ҳисобга олиниб, касаначиликни ривожлантиришга киришилди. Бу ҳақдаги ҳуқуқий асос – Низом ишлаб чиқилиб, Адлия вазирлигида рўйхатдан ўтказилди. Германиянинг дунёга машҳур “Пфафф-Зингер” фирмаси ваколатхонаси билан 18 миллион сўмлик тикув машиналарини юртимизга етказиб бериш ҳақидаги шартноманинг тузилиши ҳам касаначиликни, ҳам оилавий тадбиркорликни ривожлантиришга хизмат қилса ажаб эмас.

Оила йилида оилавий корхоналар ташкил этиш хоҳишини билдирганларга микрокредитлар, деҳқон-фермер хўжаликларини ва юридик шахс бўлмаган ҳолда тадбиркорликни ривожлантириш учун ишсизлар оилаларига имтиёзли кредитлар бериш белгилаб қўйилган эди. Меҳнат вазирлиги Марказий банк, Молия вазирлиги, Товар ишлаб чиқарувчилар палатаси, Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси билан ҳамкорликда кичик ва ўрта тадбиркорлик объектларига бюджетдан ташқари фонддан кредит бериш тартибини ишлаб чиқди. “Бизнес-фонд” томонидан ўтган муддатда 240 кичик ва ўрта тадбиркорлик нуқталарига 587213,4 минг сўм, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш учун эса 5504,4 минг сўм миқдорида кредит ажратилди ва етказиб берилди.

Хуллас, оиланинг иқтисодий манфаатларини таъминлаш учун шарт-шароитлар яратиш борасида амалга оширилаётган ишлар мазмуни теран, қамрови кенг. Унда юқорида тилга олинган иқтисодий қўллаб- қувватлашдан ташқари энг зарур истеъмол моллари маҳсулотлари ишлаб чиқаришдан тортиб ногиронларни ижтимоий муҳофаза қилиш тартиблари-ю, оила ҳаётига доир ахборотларни оммалаштиришни молиявий таъминлашгача бўлган кенг миқёсли юмушлар жамланган.

Ҳа, ислоҳотлар изчиллигини тўла назарда тутган давлат дастури асосан муваффақиятли амалга оширилмоқда. Айни пайтда барча бандлар ҳам режадагидек рўёбга чиқаяпти, деб бўлмайди. Айтайлик, кўзда тутилган 2550 ўринли шифохоналар қуриш топшириғи атиги 15 фоизга бажарилди. Нега бундай қолоқликка йўл қўйилди? Республика Соғлиқни сақлаш вазирлигининг мутасадди раҳбарлари бу саволга шундай жавоб қилишди: вилоят ҳокимликлари ўз ҳудудларида фойдаланишга топшириш учун мўлжалланган шифо масканлари қурилишининг боришини қатъий назорат қилиб турибдилар ва қурилиши давом этаётган нуқталарни фойдаланишга топшириш тўртинчи чоракда – йил охиригача тўла амалга оширилишини кўрсатмоқда. Ахир, бу шўролар давридаги “ҳа, бўл-ҳа, бўл” усулини эслатмайдими?

Яна бир гап. Давлат дастурида 138,5 минг номерли телефон алоқаси объективларини ишга тушириш белгиланганди. Таъкидлаш керакки, кейинги икки-уч йилда мамлакатимизда замонавий телефон тармоқлари барпо этиш юзасидан сезиларли ишлар амалга оширилди. Бу йилнинг дастлабки уч чорагида қишлоқ жойларида 2,6 минг номерли телефон алоқаси объектлари қурилди. Бу жуда кам, албатта. Аниқланишича, “Маҳаллий телеком” акционерлик компанияси дастури бўйича тўртинчи чоракда 3500 сонли автомат телефон станциялари ишга тушиши керак. У Япониянинг имтиёзли кредити ёрдамида барпо этилган... Барибир бу билан дастурда белгиланган марра эгалланмайди. Шу маънода, оиланинг иқтисодий манфаатларини таъминлаш борасида ҳали кўп ишлар олдинда. Албатта, оила йили тугагани билан Ватан ичра мўъжаз ватан эҳтиёжларини қондириш ишлари интиҳо топмайди. Бу борадаги давлат ғамхўрлиги ислоҳотларимиз марказида бўлиб қолаверади.

Ҳаким САТТОРОВ,
иқтисодий шарҳловчи.

«ХАЛҚ СЎЗИ»
«НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0500, 27353 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА.
Навбатчи — Ф. САНАЕВ.
Мусаҳҳиҳ — Ф. БОБОДЎСТОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 00.20
1 2 3 4 5 6

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ
қуйидаги кафедралар мудирлари бўш ўрин лавозимларига
ТАНЛОВ эълон қилади:
1. «Физика ва уни ўқитиш методикаси».
2. «Математика ва уни ўқитиш методикаси».
3. «Бошланғич таълим педагогикаси ва методикаси».
4. «Мактабгача тарбия педагогикаси ва методикаси».
5. «Махсус педагогика».
6. «Рус тили ва адабиёти ҳамда уни ўқитиш методикаси».
7. «Инглиз тили» мутахассислик кафедраси».
8. «Факультетлараро чет тиллар».
9. «Умумий педагогика».
10. «Табиий билим асослари, ёш физиологияси ва мактаб гигиенаси».
11. «Ўзбекистон тарихи».
12. «Ватан тарихи» мутахассислик кафедраси».
13. «Чолғу ижрочилиги».
14. «Умумий тилшунослик».
15. «Биология ва уни ўқитиш методикаси».
16. «Химия ва уни ўқитиш методикаси».
Танловда фан доктори, профессорлар, фан номзоди, доцентлар иштирок этишлари мумкин.
Танлов муддати – эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун.
Танловда қатнашиш учун Тошкент шаҳар, Юсуф Хос Ҳожиб кўчаси, 103-уй, ТДПУ ходимлар бўлимига мурожаат қилинсин.
РЕКТОРАТ.

Ташкилот Мих 70-150, Паркет сотади. Тел: 105-18-09, 41-10-91.

САНЪАТ САРҲАД БИЛМАГАЙ

Яқинда Туркия Республикаси ўзининг миллий байрамини нишонлади. Шу муносабат билан ўтказилган «Турк дунёси опера кечаси»га бир гуруҳ ўзбекистонлик санъаткорлар таклиф этилди. Чунончи, А. Навоий номидаги Давлат Академик опера ва балет катта театрининг ижодий жамоаси — директор ўринбосари Тамара Тошматова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Акбар Ражабов, балет солисти Галия Холматова, опера солисти Сайёра Хайриддинովалар ўзбек маданиятини яна бир бор Туркия диёри саҳнасида намойиш этдилар. Ишончимиз комилки, ўзбек миллий маданияти баробарида опера ва балет санъати ҳали кўплаб мамлакатларнинг саҳналарини мунаввар этаверади.

Гулмира МУСАЕВА.

"ТОШШАҲАРЙЎЛОВЧИТРАНС" ДАВЛАТ АССОЦИАЦИЯСИ
Чипта сотувчиларни ишга таклиф этади
Маълумот учун телефонлар: 34-84-19, 34-82-37.
Ўртача ойлик иш ҳақи миқдори 6-8 минг сўм.
Бир йилдан ортиқ иш стажи бўлганларга 20% дан 50% гача миқдорда устама ҳақ тўланади.
Шаҳар йўловчи транспорти чипта сотувчилари имтиёзли нафақага чиқиш, даромадлардан имтиёзли солиқ тўлаш ҳуқуқига эга бўладилар.

«ОБУНА-98»

«ЎЗБЕКИСТОН МАТБУОТИ»ГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Мустақил мамлакатимиз қалам соҳиблари — газета ва журналлар, телевидение ва радио журналистлари, ноширлар ва матбаачилар, китоб савдоси ходимлари, бўлажак журналист ва матбаачи талабалар, матбуотимиз таянчи — ишчи-деҳқон мухбирларнинг содиқ дўсти — ўзининг 80 йиллигини нишонлаган «Ўзбекистон матбуоти» журналига обуна давом этмоқда.

Журнал саҳифаларида газета ва журналлар, телерадио таҳририятлари, нашриётлар ва матбаа корхоналари, китоб савдоси ташкилотларининг фаолияти, қувончу ташвишлари, миллий матбуотимиз тамал тошини қўйган барҳаёт сиймолар, матбуотимиз фидойилари, фахрий матбаачилар ҳақида очерк ва лавҳалар, ҳамкасбларимизнинг ижодидан намуналар мунтазам чоп этилади.

Эслатиб ўтамиз: журнал фақат Тошкент шаҳрида жуда кам нусхада чакана савдога чиқарилади. Журнални муқим олиб туришнинг энг ишончли йўли унга обуна бўлишдир. Муассисларимизнинг саъй-ҳаракати билан унинг обуна баҳоси бошқа нашрларникига қараганда анча арзон қилиб белгиланган.

Обуна «Матбуот тарқатувчи» ёпиқ турдаги акциядорлик жамиятининг барча бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинмоқда.

Унинг индекси — 883. Бир йиллик обуна баҳоси Тошкент шаҳрида: обуна қутисига — 228 сўм, уй манзилига — 246 сўм.

«Ўзбекистон матбуоти» журнали таҳрир ҳайъати.

Ўзбекистон Республикаси Давлат ўрмон қўмитаси раҳбарияти жамоаси Наманган ўрмон хўжалиги директори Муҳаммаджон Отабоевга падари бузруквори
МАҲМУДЖОН отанинг
вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Шаҳарлараро алоқа ва телевидение ҳудудий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси собиқ бош муҳандис Яков Исаевич Шамиуловга рафиқаси
Соня Борисовна ШАМИУЛОВАнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«Тошкентгўшт» акционерлик жамияти жамоаси «Тошкентгўшт» акционерлик жамияти раиси
Ҳасан ЙЎЛДОШЕВнинг
бевақт вафоти муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.